

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Eszlári Györgyi ügyvéd (3504 Miskolc, Széchenyi u. 6/B. I/2.) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Dr. Balogh Zoltán ügyvéd (3525 Miskolc, Széchenyi u. 6/B. I/5.) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, hozzájárulási díj és járulékai megfizetése iránt indított perében, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2008. március 5-én meghozott 2.G.40.205/2003/81. számú ítélete ellen, a felperes részéről 85. sorszámon, az alperes részéről 84. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja az alábbiak szerint:

Az alperes marasztalásának főösszegét leszállítja 2 279 689 (Kettőmillió-kettőszázhetvenkilencezer-hatszáznyolcvankilenc) Ft-ra.

Kötelezi az alperest - az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított kamatokon túl - fizesse meg a felperesnek a 4 553 512 (Négymillió-ötszázötvenháromezer-ötszáztizenkettő) Ft összeg után 1996. március 18-tól 2001. június 20-ig terjedő időre számított 7 927 643 (Hétmillió-kilencszázhuszonhétezer-hatszáznegyvenhárom) Ft összegű tőkésített késedelmi kamatának a 2001. június 21-től 2001. december 31-ig terjedő időre, a késedelem időtartamának minden időszakára érvényes jegybanki alapkamat kétszeres szorzatának megfelelő mértékű, a 2002. január 1-től 2004. december 31-ig terjedő időre évi 11%-os mértékű, a 2005. január 1-től a teljesítés napjáig terjedő időre pedig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal megnövelt összegének megfelelő mértékű késedelmi kamatát.

Mellőzi a felperesnek az alperes javára elsőfokú részperköltség fizetésére kötelezését és az alperest kötelezi arra, hogy fizessen meg a felperesnek, 15 nap alatt 375 000 (Háromszázhetvenötezer) Ft elsőfokú részperköltséget.

Az elsőfokú bíróság ítéletének az egyéb rendelkezéseit helybenhagyja.

Megállapítja, hogy mindegyik fél maga köteles viselni a saját másodfokú perköltségét.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes jogelődje, a F.Cs.T. beruházásában 1990. február 28-án készült el a felperesi település szennyvízelvezető-rendszere. A beruházás összesen 169 949 000 Ft-ba került,

amely 45 716 000 Ft megyei tanácsi támogatásából, 15 000 000 Ft vízügyi alap-támogatásból, 15 552 000 Ft intézményi támogatásból, 57 600 000 Ft lakossági hozzájárulásból és 36 081 000 Ft hitelből valósult meg.

A megvalósult szennyvizet összegyűjtő fővezeték biztosítja ... város, valamint a rácsatlakozás óta ... község szennyvízelvezetését a miskolci központi szennyvíztisztító-műhöz.

A ... Bizottság 1993. január 1. napjával a felperes tulajdonába adta a ...-i V.V. vagyonából azt a vezetékhálózatot, amely ... települést látta el.

Az alperes a Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság 1992. október 28-án meghozott határozatával vízjogi engedélyt kapott ... község szennyvízcsatornázásának megvalósításához. A döntően gravitációs rendszerben, helyi átemelők közbeiktatásával megépült szennyvízhálózatnak a szennyvízhálózatra való rácsatlakozásához szükséges kiviteli munkálatokhoz a felperes jegyzője 1995. február 22-én adott engedélyt. Az engedélyeknek megfelelően az alperesi szennyvízhálózatnak a felperesi rendszerhez való csatlakoztatása 1995. október 12-én megtörtént, egy hónapos sikeres próbaüzemmel.

A felperes és az alperes a csatlakozási díj összegére vonatkozóan nem tudtak megállapodni.

A felperes az 1996. március 18-án előterjesztett keresetében a Ptk. 206.§ (1) bekezdése alapján vízi szolgalmi jogi szerződés létrehozását és annak megállapítását kérte az alperessel szemben, hogy a felperes a szerződést „már teljesítette”, az alperesi „rácsatlakozással”. A teljesítése ellenértékeként pedig az alperest 19 780 726 Ft csatlakozási díj és annak 1995. október 12. napjától járó késedelmi kamatai, valamint perköltsége megfizetésére kérte kötelezni.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróságnak az e keresetet elutasító .../9. sorszámú ítéletét a felperes fellebbezése folytán eljáró Legfelsőbb Bíróság, mint másodfokú bíróság az 1998. január 22-én meghozott .../5. számú részítéletével helybenhagyta „a szerződés létrehozása iránti kérelmet elutasító részében”, egyebekben azonban a perköltségek viselésére is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A Legfelsőbb Bíróság a határozatában megállapította, hogy a felperes igényének jogalapja a korábban hatályos „A vízügyről” szóló, 1964. évi IV. törvény (Vt.) 33.§ (2) bekezdésének a) pontja alapján megállapítható. A felperesnek azonban a megismételt eljárásban a Pp. 164.§ (1) bekezdése szerint azt is bizonyítania kellett, hogy a beruházásnak mennyi volt a többletköltsége a későbbi alperesi igény figyelembevételé miatt. A Legfelsőbb Bíróság megállapította azt is, hogy a jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazása az adott esetben nem kerülhet szóba, mivel az alperes nem a felperes rovására jutott a gazdagodáshoz.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság a megismételt eljárásban 1999. július 12-én meghozott/13. számú ítéletében az alperest arra kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 3 642 810 Ft-ot és annak 1995. október 13-tól a kifizetésig járó

évi 20%-os kamatát. Ezt meghaladóan pedig a keresetet elutasította és a felperest az alperes javára 911 747 Ft perköltség megfizetésére kötelezte.

Ez ellen az ítélet ellen mindkét peres fél fellebbezést terjesztett elő, amelyek alapján a Legfelsőbb Bíróság, mint másodfokú bíróság a 2001. január 18-án meghozott .../2. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és kötelezte az alperest a felperes javára további 910 702 Ft (az elsőfokú bíróság által a felperes javára megítélt 3 642 810 Ft csatlakozási díjra vonatkozóan számított 25%-os mértékű Áfa) megfizetésére is, a felperes késedelmi kamat megfizetése iránti kereseti kérelmét azonban elutasította. A másodfokú bíróság a felperest terhelő perköltség összegét 761 744 Ft-ra leszállította, egyebekben pedig az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és a felperest az alperes javára 60 000 Ft másodfokú részperköltség megfizetésére is kötelezte.

Az utóbbi ítélet ellen benyújtott felülvizsgálati kérelem alapján eljáró Legfelsőbb Bíróság a 2001. december 17-én meghozott .../4. számú felülvizsgálati határozatával a Legfelsőbb Bíróság, mint másodfokú bíróság/2. számú jogerős ítéletének az alperest összesen 4 553 512 Ft (3 642 810 Ft + 910 702 Ft) megfizetésére kötelező, a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részében nem érintette. Egyebekben azonban a jogerős ítéletet is és az elsőfokú bíróság ítéletét is hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. A felek felülvizsgálati eljárásbeli perköltségét 150 000 - 150 000 Ft-ban, a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték összegét pedig 750 000 Ft-ban állapította meg. E határozat indokolása szerint az alperes már meglévő vízi létesítményhez csatlakozott, ezért - a vonatkozó törvény egyértelmű rendelkezésének megfelelően - a megvalósult létesítménynek nem a beruházáskori, hanem a csatlakozáskori értéke ráeső részét köteles a tulajdonos felperesnek megtéríteni. A hatályon kívül helyezett jogerős ítélet a beruházáskori érték figyelembevételével állapította meg az alperes fizetési kötelezettségét, ezért sértette a Vt. 33.§ (2) bekezdésének a) pontját, a Ptk. 302.§-át és a Pp. 206.§ (1) bekezdését. Megállapította a Legfelsőbb Bíróság azt is, hogy a másodfokú bíróság jogszabálysértő döntést hozott a felperes késedelmi kamat iránti kereseti kérelme elutasítását illetően is, arra az indokra hivatkozással, hogy a felperes elmulasztotta a csatlakozási díj kiszámlázása iránti kötelezettséget és így az alperes nem eshetett késedelemben. A következetesen érvényesülő bírósági gyakorlat szerint ugyanis a késedelmi kamat a számlaadási kötelezettség elmulasztása esetében is megítélhető volt, a kereset benyújtásának időpontjától kezdődően, amennyiben a felperes az arra irányuló kereseti kérelmét előterjesztette.

A Legfelsőbb Bíróságnak a felülvizsgálati határozatban adott iránymutatása szerint az elsőfokú bíróságnak az új eljárás során a csatlakozáskori érték figyelembevételével kellett megállapítania az alperest terhelő fizetési kötelezettséget. Amennyiben a felperes által kidolgozott árindexet ennek az értéknek a meghatározására nem tartaná alkalmasnak, etekintetben fel kell hívnia a felperest a bizonyítási indítványai előterjesztésére és a felajánlott bizonyítási eljárást lefolytatva kell a csatlakozáskori értéket meghatároznia. A felperes javára megállapítható beruházáskori többletköltséget pedig az elsőfokú bíróságnak a Legfelsőbb Bíróság .../5. számú ítéletében adott iránymutatásának megfelelően kell meghatároznia, amely a végső elszámolás kiindulási alapját képezheti.

Az elsőfokú bíróság a .../4. számú határozattal elrendelt új eljárás során, a szükséges további bizonyítási eljárás lefolytatását követően 81. sorszám alatt meghozott ítéletében, az alperest arra kötelezte, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 6 007 455 Ft tőkét és annak 1996. március 18-tól 2001. december 31-ig „a késedelem időtartamának minden időszakára érvényes jegybanki alapkamat kétszeres mértékű”; 2002. január 1-től 2004. december 31-ig „a mindenkor évi költségvetési törvényben megállapított” évi 11%-os mértékű, 2005. január 1-től a teljesítés napjáig pedig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal megnövelt mértékének megfelelő késedelmi kamatát; valamint 4 553 512 Ft-nak 1996. március 18-tól 2001. június 20-ig „a késedelem időtartamának minden időszakára érvényes jegybanki alapkamat” kétszeres szorzatának megfelelő késedelmi kamatát. A felperes ezt meghaladó keresetét pedig elutasította és a felperest kötelezte az alperes javára 314 460 Ft részperkölség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság az alperesnek a Vt. 33.§ (2) bekezdése a) pontján alapuló csatlakozási díjfizetési kötelezettsége összegét a megismételt eljárásban kirendelt Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építőmérnöki Kar Vízi Közmű és Környezetmérnöki Tanszék által adott (kiegészített) szakértői vélemény alapján állapította meg. A szakértői vélemény szerint a felperes beruházásában megvalósult teljes műszaki létesítményből az alperes település érdekét is szolgálja az **1.** jelű csatorna, az ... jelű átemelő, az **2.** jelű főgyűjtő-csatorna, a központi átemelő és a ...-as vezeték. Ezek körében az **1.** jelű csatorna és az ... jelű átemelő esetében ... község részesedési aránya a tényleges igénybevétel alapján 50-50%-os, míg az **2.** jelű főgyűjtő-csatorna, a központi átemelő és a-as vezeték esetében - a vízi létesítmény teljes kapacitása és az alperesi szennyvízcsatorna-hálózat vízjogi létesítési engedélyében meghatározott kapacitás alapján - 13.4%-os. Ennek megfelelően a vízi létesítmény összberuházási költségéből az alperes érdekeltiségét érintő részek költségének arányos összege - az elsőfokú bíróság megállapítása szerint - 5 571 458 Ft-ban volt meghatározható. A felperes azonban a beruházás teljes költségének 35.72%-át állami támogatási forrásokból finanszírozta, ezért csak az 5 571 458 Ft 64.28%-ában, tehát 3 581 333 Ft-ban volt meghatározható az az összeg, amelyet a felperes által viselt beruházási költségéből az alperes érdekével összefüggő költségként az alperes terhére el kellett számolni. A csatlakozási díj pedig ennek az összegnek - a szakértő által alkalmazott árindex alkalmazásával - 1990-től kezdődően, a csatlakozás időpontjára, 1995-re vetített értéke 8 448 774 Ft-, amely 25% Áfa-val növelten 10 560 967 Ft-ban állapítható meg.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a Legfelsőbb Bíróság részitélete alapján 2001. júniusában 4 553 512 Ft-ot a felperesnek megfizetett. Ezért az alperest a 6 007 455 Ft összegű különbözet megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan pedig a felperes keresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság az általa megítélt marasztalási összeg után is, valamint az alperes részéről a már megfizetett 4 553 512 Ft után is megállapította az alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettségét, azonban a felperes számlázási kötelezettsége elmulasztása miatt csak a keresetlevél benyújtásának időpontjától, 1996. március 18-tól kezdődően. A késedelmi kamat éves mértékét az 1996. március 18-tól 2001. december 31-ig terjedő időszakra a már nem hatályos 86/1990. (XI.14.) Korm. rendelet 1.§ (1) és (2) bekezdése szerint, a jegybanki alapkamat kétszeres szorzatának megfelelően, a 2002. január 1-től

2004. december 31-ig terjedő időszakra a 2001. évi LXXXVII. törvénnyel módosított 2000. évi LXXXVIII. törvény 3.§ (2) és (3) bekezdései szerint évi 11%-os mértékben, 2005. január 1-től a kifizetésig terjedő időre pedig a Ptk. 301/A.§ (1) bekezdése szerint, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal megnövelt mértékében határozta meg.

A felperes az elsőfokú bíróság megállapítása szerint 30%-ban pernyertes, 70%-ban pedig pervesztéses lett. A peres felek ehhez arányosított perköltségeit egybeszámítva az elsőfokú bíróság a felperest az alperes javára a különbözetként mutató 314 460 Ft kötelezte, a Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján.

Ez ellen az ítélet ellen mindkét peres fél fellebbezést terjesztett elő.

A felperes a fellebbezésében az ítéletet a beruházásában megvalósult vízi létesítmény csatlakozáskori értékének megállapítása, a késedelmi kamat kezdő időpontjának és mértékének meghatározása, valamint a perköltségre vonatkozó rendelkezése miatt támadta. Sérelmezte, hogy az alperes által fizetendő csatlakozási díj összegének meghatározásakor - az alperesi érdekeltség mértékének és az érintett szakaszok bekerülési költségének egyébként helyes megállapítása után - az elsőfokú bíróság az árindexet a kellően megindokolt kérelme ellenére nem 1988-tól, a pénzügyi teljesítés általa igazolt időpontjától, hanem csak 1990-től, a rendszer átadásától alkalmazta. A fellebbezésében változatlanul fenntartotta az ezzel összefüggésben a korábbi eljárások során részletesen kifejtett tényállításait és jogi álláspontját.

A késedelmi kamatra vonatkozó rendelkezést illetően sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az alperes által megfizetendő késedelmi kamat mértékét a 2002. január 1-től 2004. december 31-ig terjedő időszakra a 2001. évi LXXXVIII. törvény alapján évi 11%-ban határozta meg. Állította, hogy e törvény rendelkezései a jelen ügyben nem alkalmazhatók, mivel a felperes késedelmi kamat iránti követelése nem e törvény hatályba lépését követően vált esedékessé.

Az ítéletnek a perköltségre vonatkozó rendelkezésével összefüggésben azt kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a felek pernyertessége-pervesztessége arányának meghatározásakor figyelmen kívül hagyta, hogy a jelen perben a bíróság korábban már jogerősen megítélt a javára 4 553 512 Ft-ot, amelyet az alperes meg is fizetett. Ennek az összegnek a figyelembevételével pedig a kereseti kérelméhez képest 53.4%-ban pernyertes lett, amelynek alapján az alperessel szemben helyesen őt illetné meg 495 578 Ft részperköltség. Ennek megfelelően a fellebbezési kérelme az volt, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének részben történő megváltoztatásával az alperes marasztalásának főösszegét 8 161 779 Ft-ra, a késedelmi kamatfizetési kötelezettséget pedig az 1995. október 13-tól 2004. december 31-ig terjedő időszakra vonatkozóan a mindenkorin jegybanki alapkamat kétszeres szorzatának megfelelő mértékűre emelje fel. Kérte továbbá, hogy a másodfokú bíróság - a saját részperköltség-fizetési kötelezettségét mellőzve - az alperest kötelezze a javára 495 578 Ft részperköltség fizetésére.

Az alperes fellebbezése ugyancsak az elsőfokú bíróság ítéletének részben történő megváltoztatására irányult. Elsődlegesen az alperes a kereset teljes elutasítását és a felperesnek a perköltségeiben való marasztalását, másodlagosan pedig a marasztalása

főösszegének 916 965 Ft-ra, a fizetendő késedelmi kamat mértékének pedig az 1996. március 18-tól 2000. augusztus 31. napjáig terjedő időszakra vonatkozóan is az évi 20%-ra történő leszállítását kérte.

Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az általa fizetendő csatlakozási díj meghatározásakor figyelembe vette az 1. jelű csatornát, valamint az ... jelű átemelőt is. Hangsúlyozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati határozatában adott iránymutatás szerint a felperesnek kellett bizonyítani, hogy a beruházásnak a későbbi alperesi igénye figyelembevételére miatt mennyi volt az a többletköltsége, amelyet - a támogatások összegét leszámítva - maga viselt. Hivatkozott arra, hogy vitatta a megismételt eljárás során beszerzett szakértői véleménynek azt a megállapítását, amely szerint az 1. jelű csatorna és az ... jelű átemelő mindkét település érdekeltségét szolgáló munkaszakasz lenne. Álláspontja szerint az 1. jelű csatorna és az ... jelű átemelő beruházási költségeiből az 50-50%-os arányú költségrészek terhére történt figyelembevételekor az elsőfokú bíróság olyan többletköltségeket számolt el vele szemben, amelyek vonatkozásában a felperes nem bizonyította, hogy azok (részben) az ő rácsatlakozása miatt merültek fel. Az érintett két vízilétesítményre vonatkozóan számolt 2 685 500 Ft költségrészt a szakértő által megállapított 5 571 458 Ft-ból levonva, 2 885 958 Ft nettó összegű az a beruházási költségrész, amelyet - álláspontja szerint - az általa fizetendő rácsatlakozási díj összegének megállapításakor helyesen figyelembe lehetett volna venni. Ennek az összegnek a szakértő által meghatározott 64.28%-a az a költségrész, amelyet a felperes a közös érdekeltségű vízilétesítményeket illetően nem állami támogatásokból finanszírozott. Ilyen módon számolva a beruházási költségből csak 1 855 093.08 Ft vehető figyelembe a terhére. Az 1 855 093 Ft-nak a csatlakozáskori időpontra, 1995. évre (a szakértő által alkalmazott árindexek figyelembevételével) vetített bruttó összege 5 470 477 Ft, amelyből levonva az általa az eljárás során a felperesnek már megfizetett 4 553 512 Ft-ot, a különbözet csak 916 965 Ft bruttó összeg. A felperes ezért bizonyított többletköltségként a Vt.33.§ (2) bekezdésének a) pontja alapján, még ennyit háríthatott át megalapozottan. Az általa már teljesített 4 553 512 Ft-ot azonban - álláspontja szerint - nem a felperesi kereset és az elsőfokú bíróság ítélete szerint, hanem a Ptk. 293.§-ának megfelelően kellett volna helyesen elszámolni, amely esetben további fizetési kötelezettség az alperest már egyáltalán nem, de legfeljebb csak 916 965 Ft bruttó összegben terhelhetné.

Az alperes állítása szerint az elsőfokú bíróság az általa fizetendő késedelmi kamat mértékét azért állapította meg tévesen az 1996. március 18-tól 2001. december 31-ig terjedő időre a jegybanki alapkamat kétszeres szorzatának megfelelő mértékben, mert az annak jogszabályi alapjaként megjelölt 86/1990. (XI.14.) Korm. rendeletet 1996. január 1-én hatályon kívül helyezték, az tehát 1996. március 18-án, a keresetindításkor már nem volt alkalmazható. Az erre az időszakra fizetendő késedelmi kamat mértékét ezért a Ptk. 301.§ (1) bekezdése alapján, évi 20%-ban kellett volna helyesen megállapítani, az ezt meghaladó késedelmi kamatigényt elutasítva.

A másodfokú eljárás során a felperes módosította a keresetét, és az alperest a megfizetett 4 553 512 Ft összeg után (1996. március 18-tól 2001. június 20-ig terjedő időre a jegybanki alapkamat kétszeres szorzatának megfelelő mértékben) fizetendő tőkésített késedelmi kamat 9 489 764 Ft-ban megjelölt összege után is kérte az alperest kötelezni a 2001. június 21-től 2004. december 31-ig terjedő időre, a mindenkorin jegybanki alapkamat kétszeres szorzatának megfelelő mértékű, 2005. január 1-től pedig a kifizetésig terjedő

időre, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt mértékű késedelmi kamatának megfizetésére, hivatkozással a Legfelsőbb Bíróság GK.66. számú Állásfoglalása II. fejezetében foglaltakra.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében a tőkésített késedelmi kamat után igényelt további késedelmi kamat iránti, felemelt kereset vonatkozásában állította, hogy az a Pp. 247.§-a szerinti keresetváltoztatás tilalmába ütköző kérelemként elutasítandó, a kamatos kamat felszámítása pedig a Ptk. szerint tilos.

Utóbb az alperes is módosította a fellebbezésében foglaltakat annyiban, hogy a felek - álláspontja szerint - a perbeli jogviszonyukban nem minősíthetők gazdálkodó szervezeteknek, emiatt a felperes tőle 2004. május 1-től nem a Ptk. 301/A.§-a szerinti, hanem a Ptk. 301.§-a szerinti mértékű késedelmi kamatot igényelheti, ezért kérte az elsőfokú bíróság ítéletének etekintetben történő megváltoztatását is.

A másodfokú eljárásban a felek tárgyalás tartását nem kérték. Ezért a Debreceni Ítéltábla a fellebbezéseket tárgyaláson kívül bírálta el a Pp. 256/A.§ (1) bekezdésének f) pontja szerint.

A fellebbezések a kisebb részükben alaposak, a nagyobb részükben azonban alaptalanok az alábbiak miatt:

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a Legfelsőbb Bíróság iránymutatásainak megfelelően folytatta le a (szakértői) bizonyítást az alperest a Vt. 33.§ (2) bekezdésének a) pontja alapján terhelő fizetési kötelezettség összegének megállapítása céljából. Az alperes alaptalanul támadta az elsőfokú bíróság ítéletét amiatt, hogy a csatlakozási díj összege megállapításakor a megvalósult vízi létesítmények körében az **1.** jelű csatornát is és az ... jelű átemelőt is mindkét fél érdekét szolgáló beruházásnak tekintette. A Legfelsőbb Bíróság ugyanis a .../2. számú - a .../4. szám felülvizsgálati határozattal ebben a részében nem érintett - jogerős ítéletében (a per jelenlegi szakaszában már nem vitathatóan) megállapította, hogy a felperes perbeli teljes közműberuházása, mint rendszer „az alperes már eredetileg tervbe vett csatlakozása figyelembevételével valósult meg”. (4. oldal 4. bekezdés)

A felperest a Vt. 33.§ (2) bekezdés a) pontja alapján megillető csatlakozási díj összegét pedig annak meghatározása alapján rendelte megállapítani, hogy a kapott támogatások figyelmen kívül hagyásával a felperesnek milyen összegű többletköltsége keletkezett a beruházáskor az alperesi csatlakozási igények figyelembe vétele folytán. Ezt a kiindulási alapot a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati határozatában a csatlakozási díj meghatározásához alapvetően helyesnek találta azzal azonban, hogy nem a beruházáskori, hanem a csatlakozáskori érték ráeső részében határozta meg az alperes (továbbvizsgálandó összegű) fizetési kötelezettségét a felperessel szemben. Ilyen adatok mellett pedig annak, hogy a hivatkozott két vízilétesítmény ugyanúgy, ugyanolyan méretezésben épült volna-e meg akkor, ha ... község szennyvízelvezetését a rendszernek nem kellett volna biztosítania, nincs jelentősége. Az alperes érdekeltségi aránya megállapításánál tehát az **1.** jelű csatornát és az ... jelű átemelőt nem kellett, és nem is lehetett figyelmen kívül hagyni.

Alapos volt ugyanakkor az alperes fellebbezése atekintetben, hogy az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazott 50-50%-os megosztási arányt a meglévő csatornarendszer hivatkozott két létesítménye esetében az alperesre eső rész megállapításakor.

A .../4. számú felülvizsgálati határozat ugyanis nem érintette a Legfelsőbb Bíróság/2. számú ítéletének azt a megállapítását sem, amely szerint nem tévedett az elsőfokú bíróság a csatlakozás ellenértékének megállapítása során, amikor „....az alperes érdekeltségi arányát a tervezett és az alperes vízjogi engedélye alapján megvalósított kapacitás arányában határozta meg”.

Ennek megfelelően az új eljárásban az elsőfokú bíróság maga is azt tette a szakértő feladatává a kirendelő végzésében- egyebek mellett -, hogy „a közös érdekeltségű munkarészeknél” a vízjogi létesítési engedélyek szerinti távlati igénybevétel alapján megállapított arányosítással alkalmazzon megosztást.

Mindezekre tekintettel sem a csatlakozási díj megállapításának a hivatkozott jogerős ítéletben meghatározott szempontjai, sem az elsőfokú bíróság kirendelő végzése nem tették lehetővé a szakértő számára, hogy az alperes érdekeltségébe is tartozó egyes munkarészek esetében eltérő érdekeltségi arányt vegyen figyelembe. Tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor az alperes által fizetendő csatlakozási díj összegének megállapításakor az alperes érdekeltségi arányát a helyesen megállapított és mindkét fél által elfogadott 13.4% helyett az **1.** jelű csatorna és az ... jelű átemelő vonatkozásában a szakértő által javasolt 50-50%-ban határozta meg és számolta el.

Az elkészült vízi létesítmények beruházási költségeiből az alperes érdekeltségében megvalósult részek költségeinek összegét - az egyebekben aggálymentes szakértői véleményben meghatározott bekerülési költségek alapulvételével - ezért helyesen az alábbiak szerint lehet megállapítani:

- Az 1. jelű csatorna 2 680 000 Ft bekerülési költségének 13.4%-a	120 Ft
- Az ... jelű átemelő 2 685 000 Ft bekerülési költségének 13.4%-a	790 Ft
- Az 2. főgyűjtő-csatorna 11 895 000 Ft bekerülési költségének 13.4%-a	1 593 930 Ft
- A központi átemelő 2 042 000 Ft bekerülési költségének 13.4%-a	628 Ft
- a....-as vezeték (7 600 000 Ft) bekerülési költségének 13.4%-a	<u>1 018 400 Ft</u>
Összesen:	3 604 868 Ft

Ennek a felperes részéről nem támogatási forrásból megvalósított - a szakértő által alkalmazott 64-28%-nak megfelelő - arányos része: 2 317 209 Ft.

Alaptalan volt a felperesnek az a fellebbezési állítása is, hogy a részéről az alperes érdekében viselt beruházási többletköltség csatlakozáskori értékének meghatározásakor a beruházási árindex-növekményt nem a rendszer átadásától, hanem helyesen az ő pénzügyi teljesítése időpontjától kellett volna számítani. A másodfokú bíróság mindenben egyetértett az elsőfokú bíróság ezzel összefüggésben elfoglalt jogi álláspontjával, valamint annak az ítéletben kifejtett indokaival is.

A perbeli vízi létesítmény beruházásakor a felperes által az alperes érdekében viselt 2 317 209 Ft nettó összegű többletköltség csatlakozáskori értékének helyes számítása a következő:

1990/91.	114.4%	2 650 887 Ft
1991/92.	121.7%	3 226 129 Ft
1992/93.	113.5%	3 661 656 Ft
1993/94.	116.0%	4 247 521 Ft
1994/95.	128.7%	5 466 560 Ft

Ennek a 25% Áfa-val növelt összege, 6 833 201 Ft tehát az az összeg, amelynek a felperes javára csatlakozási díjként történő megfizetésére az alperesnek a Vt. 33.§ (2) bekezdés a) pontja alapján fizetési kötelezettsége keletkezett.

Az alperes e fizetési kötelezettsége már a csatlakozás időpontjában, 1995. október 12-én esedékessé vált. A kiegyenlítésével pedig az alperes késedelembe esett, mivel - az etekintetben nem vitás tényállás szerint - banki átutalással csak 2001. június 14-27. között fizetett meg a felperesnek 4 553 512 Ft-ot, amely összeg a teljes tartozás kiegyenlítésére nem volt elegendő. Emiatt az alperes késedelmi kamat fizetésére is köteles, amint azt az elsőfokú bíróság is megállapította.

Alaptalan volt azonban a felperesnek az a fellebbezési kérelme, hogy a bíróság 1995. október 13-tól kezdődően kötelezze az alperest a késedelmi kamat fizetésére. A Legfelsőbb Bíróság ugyanis a/4. számú felülvizsgálati határozatában már állást foglalt ebben a vitás kérdésben is, amelyet a felek a per során egymás között a tényállás lényeges változása nélkül már nem tehettek vitássá, arról pedig e tárgyban nem volt szó. Ezért az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettsége csak a perindítástól, 1996. március 18-tól kezdődően volt megállapítható.

Az elsőfokú bíróság ítéletének a kamatfizetésre vonatkozó rendelkezéseit támadó fellebbezésekkel összefüggésben a másodfokú bíróság érdemben bírálta el a felperesnek a fellebbezésében előterjesztett keresetmódosítását is, mivel a keresetváltoztatásnak a Pp. 247.§ (1) bekezdésében megfogalmazott tilalma nem zárta ki, hogy a fél a keresetét az eredetileg nem követelt járulékokra felemelhesse.

A fizetendő késedelmi kamat mértékével összefüggésben azonban a felek fellebbezései alaptalanok voltak, az alábbiak miatt;

Az alperes alaptalanul sérelmezte a gazdálkodó szervezetek közötti késedelmi kamatra vonatkozó szabályok vele szemben való alkalmazását. A Ptk. 685.§ c) pontja szerint ugyan

a peres felek, mint önkormányzatok valóban nem gazdálkodó szervezetek, e jogszabály ugyanakkor azt is kimondja, hogy a helyi önkormányzat gazdálkodó tevékenységével összefüggő polgári jogi kapcsolataira is a gazdálkodó szervezetekre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni, kivéve, ha a törvény e jogi személyekre eltérő rendelkezést tartalmaz. Az adott esetben a Vt. 33.§-ában szabályozott meglévő vízi létesítményhez csatlakozás - amelynek alapján a felperes önkormányzat az alperes önkormányzattól a Vt. 33.§ (2) bekezdés a) pontja szerint csatlakozási díj fizetését igényelte - a peres felek között polgári jogi jogviszonyt hozott létre. E jogviszony pedig a tartalma szerint: idegen ingatlanon lévő vízi létesítmény használati jogának biztosítása, ellenérték fejében, a törvény rendelkezése alapján.

Az alperesi csatlakozás időpontjában (1995. októberében) a perbeli vízi létesítmények a Bizottság döntése folytán a felperes önkormányzat kizárólagos tulajdonában voltak.

Mindezeket értékelve az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes részéről az alperes számára a meglévő vízi közművére történő csatlakozás biztosítása ellenérték fejében, a csatlakozás időpontjában hatályban volt „Az általános forgalmi adóról” szóló, 1992. évi LXXIV. törvény (Áfa törvény) 8.§ (1) bekezdése (és a (2) bekezdés a) pontja) szerint Áfa köteles szolgáltatás nyújtás volt, amely szolgáltatás nyújtása, illetve igénybe vétele mindkét önkormányzat részéről a gazdálkodási tevékenység körébe tartozott. Ezt a körülményt a felek a fellebbezési eljárásban nem is vitatták. Ebből következően pedig a késedelmi kamat fizetésének mértékét is a gazdálkodó szervezetek egymás közötti késedelmi kamataira vonatkozó jogszabályok szerint kellett megállapítani, miként azt helyesen tette az elsőfokú bíróság is.

A nem vitás tényállás szerint az alperes csak 2001. június 14-27. között fizetett meg 4 553 512 Ft-ot a felperesnek, amely a teljes tartozása kiegyenlítésére nem volt elegendő, azt tehát csak részben szüntette meg.

Az alperes a fellebbezésében alaptalanul kérte a részteljesítésének a Ptk. 293.§-a szerinti elszámolását.

A kötelezett által kifizetett, de valamennyi tartozásának kiegyenlítésére nem elegendő összeg elszámolásának a Ptk. 293.§-ában meghatározott szabályától ugyanis a jogosult a választásától függően eltérhetett, mivel azt a törvény csak a kötelezett számára tiltja meg. (BH.1991.283.)

A felperes - az elsőfokú eljárás során előterjesztett keresetmódosítását tartalmazó nyilatkozata szerint - az alperes által teljesített 4 553 512 Ft-ot az alperes főtartozásába kívánta elszámolni, amellet azonban igényt tartott a késedelmi kamatok megfizetésére is. Ezért az alperes a részteljesítésével a 6 833 201 Ft összegű tőketartozásából 2001. június 27-ig csak 4 552 512 Ft összegű tartozást szüntetett meg, a kiegyenlítetlen 2 279 689 Ft tőketartozásával, valamint a késedelmi kamatokkal azonban a felperes felé továbbra is késedelemben maradt. Ennek megfelelően pedig az alperes fizetési kötelezettségét helyesen a következőképpen kellett (volna) megállapítani: Az alperes tartozása a felperes felé 2 279 689 Ft fennmaradt csatlakozási díj-tartozás, valamint 6 833 201 Ft-nak az 1996. március 18-tól a részteljesítés időpontjáig terjedő időszakra járó késedelmi kamata, azt követően pedig a még hátralékos 2 279 689 Ft-nak a kifizetésig terjedő időre járó késedelmi kamata. A felperes lényegében ennek megfelelő kereseti kérelmet terjesztett elő akként, hogy a még hátralékos csatlakozási díj után a kamatot az esedékességtől a teljesítés időpontjáig, az alperes által már teljesített 4 553 512 Ft után pedig az

esedékességtől a megfizetés (középarányos) időpontjáig igényelte, amelyből a fent írtak szerint az 1995. október 12. - 2006. március 17-ig terjedő időre előterjesztett késedelmi kamatkövetelése nem volt teljesíthető.

Alapítvánnyal támadta az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bírósági ítéletet amiatt is, hogy a felek jogviszonyát a 86/1990. (XI.14.) Korm. rendelet 1.§-ának (1) bekezdése hatálya alá esőnek tekintette és a hivatkozott jogszabály alkalmazásával a késedelem 1996. március 18-tól 2001. december 31-ig terjedő tartamára a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő kamat fizetésére kötelezte az alperest, mind a főkövetelés, mind pedig a tőkésített késedelmi kamat vonatkozásában.

Az elsőfokú bíróság ítéletének ezek a támadott rendelkezései érdemben helytállóak, azonban a fellebbezésben foglaltakra tekintettel az alábbi kiegészítésekkel:

A felek közötti jogviszony az alperes csatlakozásának időpontjában, 1995. október 12-én keletkezett. A gazdálkodó szervezetek a gazdasági tevékenység folytatására jogosult más jogi személyek és ilyen tevékenységre jogosult magánszemélyek egymás közötti viszonyában a késedelmi kamat mértékét ekkor - a Ptk. 301.§ (4) bekezdésében foglalt felhatalmazás keretében - a 86/1990. (XI.14.) Korm. rendelet állapította meg akként, hogy a késedelmi kamat mértéke a jegybanki alapkamat kétszeres szorzata.

A Magyar Köztársaság 1996. évi költségvetéséről szóló 1995. évi CXVI. törvény 79.§-a módosította a Ptk-nak a késedelmi kamatról rendelkező 301.§-át (és a kamat mértékét szabályozó 232.§-át is). Ugyanez a törvény a 108.§ (4) bekezdésében akként rendelkezett, hogy a Ptk-nak a törvény 79.§-ában megállapított új rendelkezéseit csak a hatályba lépése (1996. január 1. napja) után keletkezett jogviszonyból eredő kamatkövetelésekre kell alkalmazni.

Az 1995. évi CXVI. törvény 109.§ (1) bekezdésének 24. pontja tehát valóban hatályon kívül helyezte a gazdálkodó szervezetek egymás közötti viszonyában a késedelmi kamat mértékéről szóló 86/1990. (XI.14.) Korm. rendeletet, azonban átmeneti rendelkezést nem tartalmazott és kifejezetten nem mondta ki, hogy a 86/1990. (XI.14.) Korm. rendelet rendelkezései a jogszabály hatályon kívül helyezéséig kötött szerződésekre továbbra is alkalmazandók-e. Ezért a kamatkövetelések mértékének meghatározását illetően az 1995. évi CXVI. törvény alkalmazása szempontjából a törvény hatályba lépése időpontjának és a szerződéskötés, illetve a jogviszony keletkezése időpontjának, nem pedig a késedelembe esés időpontjának volt jelentősége. Ezért az 1996. január 1. napját megelőzően kötött szerződésekből, illetve az azt megelőzően keletkezett jogviszonyokból eredő kamatkövetelésekre akkor is a korábban hatályos jogszabályban meghatározott mértékű késedelmi kamatot kellett megállapítani, ha a késedelembe esés csak 1996. január 1. napját követően kezdődött meg. A gazdálkodó szervezetek, gazdasági tevékenység folytatására jogosult más jogi személyek és ilyen tevékenységre jogosult magánszemélyek egymás közötti viszonyában tehát az 1996. január 1. napjáig keletkezett jogviszonyból eredő késedelmi kamatkövetelésekre a 86/1990. (XI.14.) Korm. rendelet rendelkezéseit 1996. január 1. napját követően is alkalmazni kellett. [Ezt a jogi álláspontot tartalmazza például a Bírósági Határozatok című folyóiratban 1996. évben 330. sorszámon közzétett határozata is.

Mindezeknek megfelelően meg az elsőfokú bíróság helyesen állapította, hogy az alperes a kamatfizetési kötelezettsége kezdő időpontjától (1996. március 18-tól) 2001. december 31-ig terjedő időszakra a késedelem időtartamának minden időszakára érvényes jegybanki alapkamat kétszeres szorzatának megfelelő késedelmi kamatot köteles megfizetni, valamennyi tartozása után.

2002. január 1-től kezdődően a Ptk. 301.§-ában szabályozott késedelmi kamat mértéke megváltozott. A 2000. évi LXXXVIII. törvény az évi költségvetési törvényben meghatározott mértékkel azonosan állapította meg a hatályba lépése után keletkezett jogviszonyból eredő kamatköveteléseket. 2002. január 1-jén azonban hatályba lépett a 2001. évi LXXXVII. törvény is, amely a 2000. évi LXXXVIII. törvény rendelkezéseit a hatályba lépését megelőzően keletkezett jogviszonyból eredő kamatkövetelésekre is alkalmazni rendelte, de csak a kamatkövetelés 2002. január 1. után esedékes részére. A 2001. évi LXXXVII. törvény 1.§ (3) bekezdése ugyanis úgy rendelkezett, hogy a kamatkövetelés esedékessé válásától a kamatkövetelés alapjául szolgáló kötelezettség teljesítéséig terjedő időtartam minden időszakára a kamatmértéket megállapító törvényben az adott időszakra vonatkozóan meghatározott kamatmértéket kell alkalmazni.

A felperes követelése az alperessel szemben a 2000. évi LXXXVIII. törvény hatályba lépését (2000. szeptember 1.) megelőzően létrejött jogviszonyból eredően keletkezett, ezért a hivatkozott jogszabályhelyek szerint a fizetendő késedelmi kamat mértéke 2002. január 1-től a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott mértékre változott. Helyesen kötelezte ezért az elsőfokú bíróság az alperest a felperes javára a 2002. január 1-től 2004. december 31-ig terjedő időszakra évi 11%-os mértékű késedelmi kamat megfizetésére. A felperes fellebbezése tehát az e rendelkezéseket támadó részében is alaptalan volt.

Alaptalanul sérelmezte ugyanakkor az alperes is a kiegészített fellebbezésében az általa fizetendő késedelmi kamat mértékének 2005. január 1-től kezdődően a gazdálkodó szervezetek közötti késedelmi kamatra vonatkozó (Ptk. 301/A.§-a szerinti) rendelkezését, a fentiekben már hivatkozott indokok miatt.

Ezért az elsőfokú bíróság ítéletének az utóbbi kamatfizetési kötelezettségre vonatkozó rendelkezései megváltoztatására sem volt indok.

Alapos volt azonban a felperesnek az önállóvá vált tőkésített kamatkövetelése után igényelt további késedelmi kamat megfizetése iránti, a fellebbezésében előterjesztett, módosított kereseti kérelme.

Kamatos kamat - tehát az önállósult kamatkövetelés, mint pénzkövetelés utáni kamat - igénylése, ugyanis az alperes hivatkozásával ellentétben nem kizárt. (Az ilyen szerződés érvénytelenségét kimondó Ptk. 232.§ (1) bekezdésének vonatkozó részét az Alkotmánybíróság a 61/1993. (XI.29.) határozatával megsemmisítette, mert azt alkotmányellenesnek találta.)

Az alperes késedelmi kamattartozása a felperes felé a 4 553 512 Ft részteljesítésének (nem vitatott, középarányos időponttal megállapított) időpontjáig, 2001. június 20-ig teljes egészében fennállt, azzal tehát az alperes továbbra is késedelemben maradt, a tőketartozása részbeni megfizetése ellenére. Tény, hogy az önállóvá vált kamatkövetelés is pénzkövetelés, amely után a Ptk. 301.§ (1) bekezdése szerint - figyelemmel a Legfelsőbb

Bíróság GKT. 52/1973. számú Állásfoglalásában foglaltakra - késedelmi kamat jár. A késedelmi kamat mértéke pedig megegyezik a főkövetelés után igényelhető késedelmi kamat mértékével.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az alperes fizetési kötelezettségét a következőképpen állapította meg:

Az alperes tartozik megfizetni a felperesnek 2 279 689 Ft még ki nem egyenlített csatlakozási díj-tartozást, és annak az 1996. március 18-tól a kifizetése napjáig terjedő időre járó késedelmi kamatát, amelynek mértéke a kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontjától, 2001. december 31-ig terjedő időre a késedelem időtartamának minden időszakára az érvényes jegybanki alapkamat kétszeres szorzata; a 2002. január 1-től a 2004. december 31-ig terjedő időre évi 11%, 2005. január 1-től a teljesítésig terjedő időre pedig a Ptk. 301/A.§ (1) bekezdésének megfelelő összeg.

Köteles továbbá megfizetni az alperes a felperesnek a 4 553 512 Ft már teljesített díjrésznek az 1996. március 18-tól a részteljesítés nem vitatott időpontjáig, 2001. június 20-ig terjedő időre járó, a késedelem időtartamának minden időszakára az érvényes jegybanki alapkamat kétszeres szorzatának megfelelő mértékű késedelmi kamatát is, amelynek tőkésített összege:

- az 1996. március 18-tól -1996. április 30-ig eltelt 42 napra 27%-os jegybanki alapkamat figyelembevételével	954 Ft,
- az 1996. május 1-től - 1995. július 15-ig eltelt 76 napra 26%-os jegybanki alapkamat figyelembevételével	012 Ft,
- az 1996. július 16-tól - 1996. augusztus 31-ig eltelt 45 napra 25.5%-os jegybanki alapkamat figyelembevételével	290 Ft,
- az 1996. szeptember 1-től - 1996. szeptember 30-ig eltelt 30 napra 24.5%-os jegybanki alapkamat figyelembevételével	390 Ft,
- az 1996. október 1-től - 1997. január 15-ig eltelt 107 napra 23%-os jegybanki alapkamat figyelembevételével	073 Ft,
- az 1997. január 16-tól - 1997. február 28-ig eltelt 42 napra 22.5%-os jegybanki alapkamat figyelembevételével	788 Ft,
- az 1997. március 1-től - 1997. június 30-ig eltelt 122 napra 21.5%-os jegybanki alapkamat figyelembevételével	408 Ft,
- az 1997. július 1-től - 1997. szeptember 14-ig eltelt 76 napra 21%-os jegybanki alapkamat figyelembevételével	240 Ft,
- az 1997. szeptember 15-től - 1998. január 31-ig eltelt 138 napra 20.5%-os jegybanki alapkamat figyelembevételével	870 Ft,
- az 1998. április 8-tól - 1998. május 31-ig eltelt 53 napra 19.5%-os jegybanki alapkamat figyelembevételével	845 Ft,
- az 1998. június 1-től - 1998. július 31-ig eltelt 61 napra 19%-os jegybanki alapkamat figyelembevételével	201 Ft,
- az 1998. augusztus 1-től - 1998. december 14-ig eltelt 136 napra 18%-os jegybanki alapkamat figyelembevételével	776 Ft,
- az 1998. december 15-től - 1999. január 31-ig eltelt 47 napra 17%-os jegybanki alapkamat figyelembevételével	374 Ft,
- az 1999. február 1-től - 1999. május 30-ig	

eltelt 119 napra 16%-os jegybanki alapkamat figyelembevételével	048 Ft,
- az 1999. június 1-től - 1999. november 14-ig	
eltelt 167 napra 15.5%-os jegybanki alapkamat figyelembevételével	789 Ft,
- az 1999. november 15-től - 1999. december 21-ig	
eltelt 36 napra 15%-os jegybanki alapkamat figyelembevételével	748 Ft,
- az 1999. december 22-től - 2000. január 19-ig	
eltelt 28 napra 14.5%-os jegybanki alapkamat figyelembevételével	332 Ft,
- a 2000. január 20-tól - 2000. február 29-ig	
eltelt 40 napra 13%-os jegybanki alapkamat figyelembevételével	760 Ft,
- a 2000. március 1-től - 2000. április 2-ig	
eltelt 33 napra 12%-os jegybanki alapkamat figyelembevételével	98 805 Ft,
- a 2000. április 3-tól - 2001. június 20-ig	
eltelt 412 napra 11%-os jegybanki alapkamat figyelembevételével	<u>1 130 940 Ft</u>
Összesen:	7 927 643 Ft

Ezen túl köteles megfizetni az alperes a felperesnek a 7 927 643 Ft tőkésített késedelmi kamattartozás 2001. június 21-től járó további késedelmi kamatát is, amelynek az egyes kamatfizetési időszakokra eső mértéke megegyezik a tőketartozás után fizetendő késedelmi kamat mértékével.

A felperes a fellebbezésében alappal támadta az elsőfokú bíróság ítéletét a pernyertessége arányának megállapítása és az őt részperköltség fizetésére kötelező rendelkezése miatt. A felperes ugyanis helyesen hivatkozott arra, hogy a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezés meghozatalakor a javára figyelembe kellett (volna) venni az általa utóbb már nem érvényesített 4 553 512 Ft kereseti követelést is a pernyertesség-pervesztesség arányának meghatározásakor. A Legfelsőbb Bíróság ugyanis a .../4.számú felülvizsgálati határozatában az elsőfokú bíróság határozatára is kiterjedően hatályon kívül helyezte a jogerős ítéletnek a perköltségre vonatkozó rendelkezését is és az elsőfokú bíróságot etekintetben is újabb határozat hozatalára utasította. Utóbb pedig a felperes a keresetét e követelése elhagyásával nyilvánvalóan azért szállította le, mert azt az alperes időközben számára a bíróság jogerős rendelkezése alapján megfizette.

Az elsőfokú bíróság döntése alapján ezért a felperes pernyertességét 6 007 455 Ft és 4 553 512 Ft összegében, tehát 10 560 967 Ft-ban kellett volna megállapítani. Ugyanakkor a pervesztessége - a keresetének az eljárás alatt történt leszállítását is figyelembe véve - 2 154 267 Ft-ban lett volna megállapítható. Ezért a felek pernyertességének-pervesztességének aránya helyesen 80-20% lett volna, a felperes javára, amelynek alapján a felperest az alperes javára részperköltség fizetésére jogszerűen nem lehetett volna kötelezni, még akkor sem, ha a szakértői költséget nem őt, hanem az alperes előlegezte volna.

A Debreceni Ítéltábla döntése alapján azonban a felek pernyertességének-pervesztességének aránya jelentősen megváltozott. A felperes ugyanis (2 279 689 Ft + 455 3 512 Ft) összesen 6 833 201 Ft tőkekövetelésében lett pernyertes és az eljárás során leszállított keresetéhez képest 5 882 033 Ft vonatkozásában lett pervesztés. A felek hasonló pernyertesség-pervesztesség arányára tekintettel ezért a másodfokú bíróság úgy

határozott, hogy a felek az elsőfokú eljárás során felmerült saját ügyvédi munkadíjból eredő perköltségeiket a Pp. 81§ (1) bekezdése alapján maguk kötelesek viselni, az alperes azonban köteles megtéríteni a felperes által előlegezett 750 000 Ft (kerekített) összegű szakértői költség ráeső fele részét a felperes számára.

Mindezekre tekintettel a Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, egyebekben pedig az ítélet rendelkezéseit helybenhagyta.

A felperes fellebbezése a 4 553 512 Ft után járó tőkésített késedelmi kamatra vonatkozóan érvényesített további késedelmi kamatkövetelés tekintetében volt eredményes, ugyanakkor az alperes marasztalása főösszegének 2 154 324 Ft-tal (8 161 779 Ft-ra) való felemelése és a késedelmi kamatok mértékének megváltoztatása iránti részében sikertelen volt. Az alperes fellebbezése pedig a marasztalása főösszegének 2 279 689 Ft-ra történő leszállítása miatt 3 727 766 Ft tekintetében bizonyult eredményesnek, sikertelen volt ugyanakkor a fizetési kötelezettség alól való teljes mentesítése és a késedelmi kamatok mértékének csökkentése vonatkozásában.

Ezeket a körülményeket mérlegelve a másodfokú bíróság olyan számottevő különbséget nem látott, amely indokolta volna valamelyik félnek a másik fél javára az ügyvédi munkadíjból eredően felmerült perköltség fizetésére kötelezését.

Ezért a Debreceni Ítéltábla a másodfokú eljárásbeli perköltségeket illetően is úgy határozott, hogy azokat a felek maguk kötelesek viselni, a Pp. 81.§ (1) bekezdésének második fordulata alapján.

A peres feleknek „Az illetékekről” szóló, többször módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5.§ (1) bekezdésének b) pontján alapuló teljes személyes illetékmentessége folytán a meg nem fizetett kereseti- és fellebbezési eljárási illetékeket az állam viseli.

Debrecen, 2009. február 25.

Erőss Károlyné Dr. Vajvoda Ildikó sk. a tanács elnöke, Dr. Riczu András sk. előadó bíró, Dr. Szűcs Lajos sk. bíró